

Mykologická exkurze do okolí osady Jamník

Mycological field trip to the surroundings of Jamník settlement

JIŘÍ LEDERER

Pržno 233, CZ-739 11 Frýdlant nad Ostravicí

Abstract: A mycological field trip to the surroundings of the settlement of Jamník (located in the village of Staré Hamry, Moravskoslezské Beskydy Mts), took place on September 3, 2022. Only one rare and interesting species was recorded: *Butyriboletus subappendiculatus* (EN).

Keywords: fungi, macromycetes, Beskydy Mts, Moravian-Silesian region, mycofloristic

Taxonomické pojetí a nomenklatura: Kirk (2012)

Asi 18 zájemců o mykologickou vycházku do okolí osady Jamník se sešlo u zastávky Stýskalanka v sobotu 3. září 2022. Exkurze byla pořádána ve spolupráci Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku a Moravskoslezské pobočky ČBS. První část trasy vedla podél západního úbočí kóty Kýčera (647 m n. m.) nad přehradou Šance. Cesta vedla po vrstevnici, takže nevyžadovala žádnou námahu, ale svahy vedle cesty byly velmi prudké, místy až strmé, takže pohyb po nich vyžadoval značnou obezřetnost.

Hned na pokračí trasy byl nalezen odhozený hřib horský (*Butyriboletus subappendiculatus*, obr. 1), mykorhizní symbiont smrku, případně jedle, typický pro horské smrčiny na kyselém až neutrálním podkladu, ojediněle se vyskytující i ve stupni pahorkatiny. Význačný je okrovým zbarvením celé plodnice, žlutou dužninou a absencí modraní. Druh je všeobecně vzácný, v Beskydech roste roztroušeně a nálezy jsou zaznamenávány na různých místech každoročně. Na svazích se nacházely jinak běžné druhy – několik druhů holubinek, hřibovité houby, z nichž zde nejhojněji rostl hřib sametový (*Xerocommellus pruinosus*), muchomůrka růžovka (*Amanita rubescens*) a další.

Nad ústím Jamnického potoka do přehrady cesta zatočila do jeho údolí a podél tohoto potoka mířila do osady Jamník. Na prudkých svazích vystupovaly místy na povrch skály. Pěkným nálezem ve vlhkém mechu byla plodnice hvězdovky trojitě (*Geastrum triplex*, obr. 2). Povrch plodnice hvězdovek ve zralosti rozpukává a vnější vrstva se odlučuje od vnitřní části jako hvězdička. Vnitřní kulovitá část produkuje výtrusy a ty jsou uvolňovány otvorem na vrcholu.

Dále trasa vedla vzhůru podél potoka Jamník k autobusové točce na Jamníku a přes osadu výše k jihozápadnímu a jižnímu úbočí kóty Těšíňočka (919 m n. m.). Zde ve vyšších polohách nad osadou Jamník byly ovšem lesní porosty dosti suché a nálezy jen ojedinělé. Pěknou ukázkou vazby na mykorhizního partnera byl výskyt několika desítek plodnic klouzku sličného (*Suillus grevillei*) okolo jediného modřínu v jinak čisté smrčíně, protože tento druh pod jiným stromem než pod modřínem neroste. Téměř nic

Obr. 1. Na cestě odhozené plodnice hříbu horského (*Butyriboletus subappendiculatus*). – Foto J. Lederer

Obr. 2. Hvězdovka trojitá (*Geastrum triplex*) rostla v mechatém porostu u Jamnického potoka. – Foto J. Lederer

Obr. 3. Holubinka ostrolistá (*Russula acrifolia*) má lupeny hustší. – Foto J. Lederer

jsme nenašli ani na zpáteční trase v údolí potoka Draplavý. Ve svahu u silnice rostlo jen několik skupin čirůvky mýdlové (*Tricholoma saponaceum*). Potěšil ovšem nález dalšího druhu hvězdovky, a to hvězdovky brvité (*Geastrum pectinatum*).

Během cesty jsme sice nacházeli pouze běžné druhy hub, ale mohly být alespoň ukázány některé možné záměny mezi podobnými druhy jako hřib kovář (*Sutorius luridiformis*) vs. hřib kříšť (*Caloboletus calopus*), holubinka černající (*Russula nigricans*) vs. holubinka ostrolistá (*R. acrifolia*, obr. 3), pýchavka obecná (*Lycoperdon perlatum*) vs. pestřec bradavičnatý (*Scleroderma citrinum*) apod. Pro účastníky vycházky byly zajímavé kromě hub jedlých i výše zmíněné dva druhy hvězdovek. Mnozí se s tvarem jejich plodnic setkali poprvé. Přes malý růst hub byli účastníci spokojeni a mnozí si odnášeli i něco v košíku domů.

Použité zdroje

Kirk P. M. (2012): Index fungorum [online]. – URL: <http://indexfungorum.org/> (navštíveno 20. 12. 2022).

Příloha č. 1 – Seznam nalezených taxonů

(sestavil J. Lederer)

Seznam lokalit

1. 99a. Radhošské Beskydy, 6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): jehličnaté porosty na západním úbočí kóty Kýčera (657 m n. m.) nad přehradou Šance od lokality Stýskalotka až po ústí potoka Jamník do přehrady, 49°28'33"N, 18°26'10"E, 510–530 m n. m.
2. 99a. Radhošské Beskydy, 6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): jehličnaté porosty po východním úbočí kóty Kýčera (657 m n. m.) od ústí potoka Jamník do přehrady po okraj zástavby osady Jamník, 49°29'03"N, 18°26'13"E, 530–560 m n. m.
3. 99a. Radhošské Beskydy, 6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): jehličnaté porosty nad východním horním okrajem osady Jamník, 49°29'16"N, 18°26'48"E, 680–710 m n. m.
4. 99a. Radhošské Beskydy, 6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): smíšené a jehličnaté porosty podél horní části údolí potoka Jamník až po jižní horní okraj zástavby osady Jamník, 49°29'07"N, 18°27'25"E, 600–630 m n. m.

houby

Amanita spissa: 2; *A. muscaria*: 1; *A. pantherina*: 2; *A. porphyria*: 1;

Bjerkandera adusta: 2; *Bolbitius vitellinus*: 2; *Boletus edulis*: 1, 2; *Butyriboletus subappendiculatus* (EN): 1;

Caloboletus calopus: 1, 2; *Cantharellus cibarius*: 1; *Coprinellus micaceus*: 1; *Cortinarius sanguineus*: 3;

Fomitopsis pinicola: 1, 2;

Ganoderma applanatum: 1, 2; *Geastrum pectinatum*: 2; *G. triplex*: 4; *Gymnopilus abietinus*: 2;

Imleria badia: 1, 2; *Inocybe geophylla*: 2;

Laccaria amethystina: 1; *L. laccata* agg.: 1, 2, 3; *Lactarius deterrimus*: 2, 3; *L. tabidus*: 1; *L. vellereus*: 1; *Lycoperdon perlatum*: 2; *L. pyriforme*: 2;

Macrolepiota procera: 1; *Mycena galericulata*: 2;

Paxillus involutus: 1, 3; *Phallus impudicus*: 4; *Phellinus igniarius*: 1; *Pholiota squarrosa*: 2; *Pluteus cervinus*: 2; *Postia stiptica*: 1;

Rhytisma acerinum: 1; *Russula acrifolia*: 1, 3; *R. cyanoxantha*: 1, 2; *R. decolorans*: 1; *R. nauseosa*: 1; *R. nigricans*: 1, 2, 3; *R. queletii*: 1, 2, 3, 4; *R. vesca*: 1, 4;

Scleroderma citrinum: 2; *Stereum hirsutum*: 2; *Suillus grevillei*: 3; *Sutorius luridiformis*: 1, 2, 3;

Tricholoma saponaceum: 4; *Tricholomopsis rutilans*: 1;

Xerocomellus chrysenteron: 1; *X. pruinatus*: 1.